

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.12.1974, sp. zn. 1 Cz 85/74, ECLI:CZ:NS:1974:1.CZ.85.1974.1

Číslo: 1/1976

Právní věta: Nutnou výživou rozvedeného manžela ve smyslu ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. se nerozumějí jen nutné náklady na stravování, ale také na uspokojení dalších nezbytných životních potřeb rozvedeného manžela vyplývajících z jeho věku, zdravotního stavu, způsobu života apod.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 23.12.1974

Spisová značka: 1 Cz 85/74

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výživa jiných osob, Výživné

Předpisy: 94/1963 Sb. § 92

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatelka se po rozvodu manželství s odpůrcem domáhala, aby odpůrce byl uznán povinným přispívat jí na výživu měsíčně částkou 300 Kčs. Uváděla, že je zcela práce neschopná a pobíraný invalidní důchod jí ke krytí jejich životních potřeb nestačí.

Rozsudkem okresního soudu v Rokycanech byl odpůrce uznán povinným přispívat na výživu navrhovatelky částkou 200 Kčs měsíčně od ledna 19874.

K odvolání odpůrce byl rozsudek soudu prvního stupně změně rozsudkem krajského soudu v Plzni tak, že návrh byl zamítnut, když odvolací soud dospěl k závěru, že invalidní důchod navrhovatelky jí zabezpečuje existenční minimum, takže nejsou dány zákonné předpoklady přiznání příspěvku na nutnou výživu.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. upravuje nárok na příspěvek na výživu rozvedeného manžela, který vyplývá z rodinněprávního vztahu a který zákon co do rozsahu vymezuje pojmem „nutná výživa“. Nejsou však na místě pochybnosti o tom, že v ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. nejde jen o

výživu ve vlastním slova smyslu (náklady na stravování), ale o zabezpečení nezbytných životních potřeb, a to např. i potřeb bydlení, ošacení atd. Rozsah nutné výživy nelze vymezovat v souvislosti s ustanoveními zákona o sociálním zabezpečení 1), která vycházejí z jiných hledisek, když výše invalidního důchodu se řídí dobou a povahou zaměstnání a průměrným měsíčním výdělkem v něm dosahovaným. Míru nutné výživy nelze také považovat za určenou paušální částku blíže neurčeného existenčního minima, neboť rozsah nutné výživy v každém jednotlivém případě závisí jednak na možnostech a schopnostech povinného, jednak na míře nezbytných potřeb oprávněného vyplývajících z jeho zdravotního stavu, věku, způsobu života a pod.

Soud druhého stupně, který vycházel v projednávané věci z jiného právního názoru, neprovedl v uvedeném smyslu potřebná zjištění a nemohl tedy posoudit, zda a do jaké míry je nutná výživa navrhovatelky (ve smyslu ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod.) zabezpečena invalidním důchodem.

Potřebná skutková zjištění pro posouzení oprávněnosti uplatněného nároku z hlediska předpokladů uvedených v ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. neprovedl však ani soud prvního stupně, třebaže návrhu částečně vyhověl. V průběhu řízení nebyly zjištěny všechny okolnosti, které jsou rozhodné pro posouzení rozsahu nutné výživy navrhovatelky ve smyslu ustanovení § 92 odst. 1 zák. o rod. a které jsou nezbytným podkladem pro rozhodnutí v projednávané věci. Vzhledem k námitce odpůrce, že navrhovatelka vede domácnost své provdané dceři L. P., s jejíž rodinou žije ve společné domácnosti, bylo namísto objasnit důvody, které vedly k založení této společné domácnosti, a způsob zabezpečování úhrady potřeb navrhovatelky a rodiny její dcery, jakož i skutečnost, zda navrhovatelka nevykonává pro tuto rodinu činnost zakládající nárok na odměnu. Neúplná byla i zjištění o schopnostech a možnostech odpůrce. Teprve po náležitém objasnění těchto a případně i dalších okolností bylo možno dojít ke správnému závěru o tom, do jaké míry jsou nutné potřeby navrhovatelky kryty jejím invalidním důchodem nebo i příjmy z jiných zdrojů.

Jestliže tedy soudy obou stupňů ve věci rozhodly, aniž měly pro svá rozhodnutí náležitý podklad ve skutkových zjištěních, porušily zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. (soud druhého stupně i v ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř.) v souvislosti s ustanovením § 92 odst. 1 a 2 zák. o rod.

Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno (§ 242 odst. 1 o. s. ř.).

1) nyní zákona č. 121/1975 Sb.